

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว15101   ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง ลักษณะทางพันธุกรรมของพืช

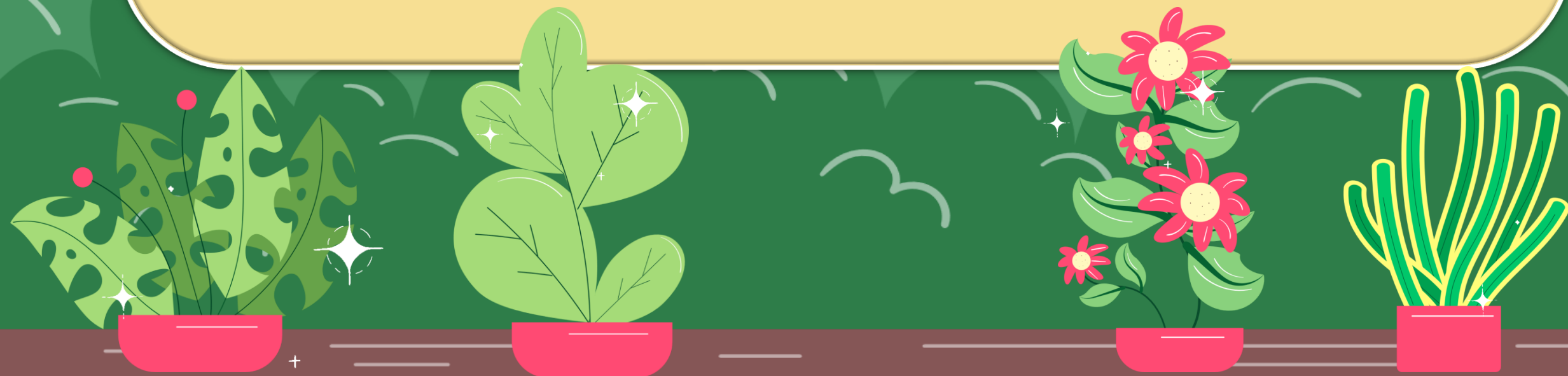
มีอะไรบ้าง (1)

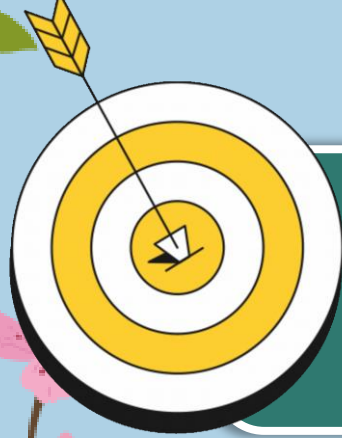
ครูผู้สอน ครูธิดารัตน์ เมฆหมอก

กิจกรรม

ลักษณะทางพันธุกรรมของพืชมีอะไรบ้าง

จุดประสงค์

1. อธิบายเกี่ยวกับการสืบพันธุ์ของพืช
2. สังเกตลักษณะของพืชต้นลูก ต้นพ่อและต้นแม่และลงความเห็นจากข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลักษณะของพืชรุ่นลูกกับรุ่นพ่อแม่

วัสดุ-อุปกรณ์

บัตรภาพต้นพืชที่เป็นต้นพ่อ ต้นแม่และต้นลูก

กิจกรรมที่ ๑ ลักษณะทางพันธุกรรมของพืชมีอะไรบ้าง

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิด

๑. ร่วมกันรวบรวมข้อมูล และพูดโน้มน้าวเพื่อให้ผู้อื่นคล้อยตามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของลักษณะของสิ่งมีชีวิตรุ่นลูกกับรุ่นพ่อแม่
๒. สร้างคำอธิบายเกี่ยวกับการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมของสิ่งมีชีวิต รวมทั้งระบุลักษณะที่เป็นลักษณะทางพันธุกรรมของพืช

วัสดุ-อุปกรณ์

- บัตรภาพต้นพืชที่เป็นต้นพ่อ ต้นแม่และต้นลูก

วิธีทำ

๑. อ่านสถานการณ์ ร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถามเกี่ยวกับการสืบพันธุ์ของพืช บันทึกผล
๒. แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่และทำตามหน้าที่ในการสังเกตบัตรภาพพืชต้นลูก พืชต้นพ่อ และพืชต้นแม่ และจัดกลุ่มพืชต้นลูกกับพืชต้นพ่อและต้นแม่ที่น่าจะเป็นครอบครัวเดียวกัน โดยระบุลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันของพืชต้นลูกกับพืชต้นพ่อและต้นแม่ พร้อมให้เหตุผลในการจัดกลุ่ม บันทึกผล
๓. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ จากรุ่นพ่อแม่ไปสู่รุ่นลูกโดยอ่านใบความรู้เรื่องลักษณะทางพันธุกรรม หรือสืบค้นจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ และเลือกข้อมูลมาใช้เป็นเหตุผลเพื่อประกอบการนำเสนอผลการจัดกลุ่มพืชของกลุ่ม
๔. ร่วมกันอภิปรายและกำหนดลักษณะของการพูดโน้มน้าวเพื่อให้ผู้อื่นคล้อยตามเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการพูด
๕. แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการจัดกลุ่มพืชของกลุ่มตนเองโดยพูดโน้มน้าวให้เพื่อนต่างกลุ่มคล้อยตามในผลการจัดกลุ่ม และร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการจัดกลุ่มของกลุ่มอื่น

กิจกรรมที่ 1

ลักษณะทางพันธุกรรมของพืช มีอะไรบ้าง (หน้าที่ 49)

วิธีทำ

1. อ่านสถานการณ์ ร่วมกันวิเคราะห์และตอบคำถาม
เกี่ยวกับการสืบพันธุ์ของพืช บันทึกรผล

วิธีทำ

2. แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่และทำตามหน้าที่ในการสังเกต
บัตรภาพพืชต้นลูก พืชต้นพ่อ และพืชต้นแม่และจัดกลุ่ม
พืชต้นลูกกับพืชต้นพ่อและต้นแม่ที่น่าจะเป็นครอบครัวเดียวกัน
โดยระบุลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันของพืชต้นลูกกับพืช
ต้นพ่อและต้นแม่ พร้อมให้เหตุผลในการจัดกลุ่ม บันทึกผล

ใบงาน เรื่อง ลักษณะทางพันธุกรรมของพืช

บันทึกผลการทำกิจกรรม

๑. การวิเคราะห์ และตอบคำถามเกี่ยวกับการสืบพันธุ์ของพืชจากสถานการณ์

สถานการณ์

หลังจากตามแม่เข้าสวนมาหลายวัน วันนี้แม่สอนให้พอเพียงช่วยผสมพันธุ์ให้พืชทอง โดยใช้พู่กันจิ้มเอาเรณูจากเกสรเพศผู้ของดอกพืชทองดอกหนึ่ง แล้วนำไปป้ายลงที่ยอดเกสรเพศเมียของดอกพืชทองอีกดอก แม่บอกว่า “อีกไม่นานดอกที่เราเอาเรณูมาป้ายให้ก็จะเจริญเติบโตเป็นผล แล้วเราก็นำเมล็ดไปปลูกต่อได้ พืชที่มีพ่อและแม่เหมือนกับมนุษย์และสัตว์นะ” พอเพียงฟังแล้วก็สงสัยว่าจะรู้ได้อย่างไรว่าพืชต้นไหนเป็นพ่อ ต้นไหนเป็นแม่ของพืช แม่ตอบว่า “ดอกที่เป็นเจ้าของเรณูก็เป็นพ่อ ดอกที่เกสรเพศเมียได้รับการผสมจนกลายเป็นผลก็เป็นแม่ ซึ่งบางครั้งพืชต้นเดียวก็เป็นทั้งพ่อและแม่ได้ ถ้าเกสรเพศผู้และเพศเมียของดอกในต้นนั้นผสมกันเอง” พอเพียงเข้าใจแล้ว และยังเห็นว่าในสวนก็มีแมลงหลายชนิดที่ช่วยผสมพันธุ์ให้กับพืชด้วย และรู้สึกตื่นเต้นเฝ้ารอคอยผลพืชทองที่ตัวเองช่วยผสมเกสร และอยากรู้ว่าถ้านำเมล็ดไปปลูกต้นลูกจะมีลักษณะอย่างไร

๑.๑ การสืบพันธุ์ของพืชเกิดได้อย่างไร

๑.๒ การกำหนดต้นพ่อและต้นแม่ของพืช กำหนดได้อย่างไร

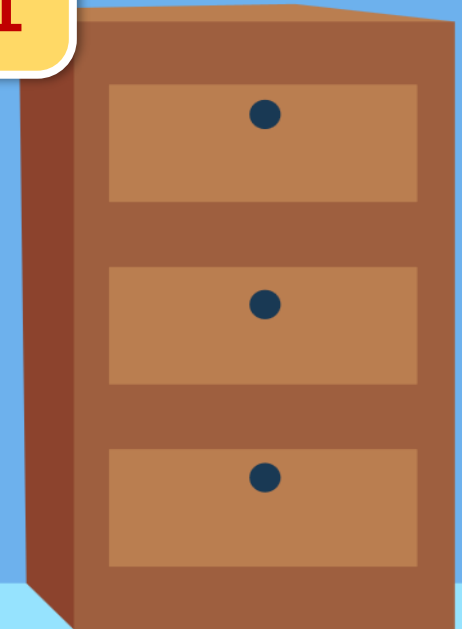

ใบงาน

เรื่อง ลักษณะทางพันธุกรรมของพืช

หน้าที่ 51

บันทึกผลการทำกิจกรรม

1. การวิเคราะห์และตอบคำถามเกี่ยวกับ
การสืบพันธุ์ของพืชจากสถานการณ์

1.2 การกำหนดต้นพ่อและต้นแม่ของพืช กำหนด ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมปลายทางในวันนี้

คำชี้แจงในการทำกิจกรรมนักเรียน

1. อ่านสถานการณ์ ร่วมกันวิเคราะห์ และตอบคำถามเกี่ยวกับการสืบพันธุ์ของพืช บันทึกลง
2. นักเรียนร่วมกันอภิปราย

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง การทำกิจกรรม

- ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ร่วมกันอภิปราย

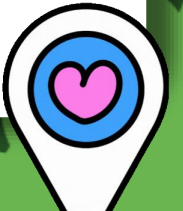
สถานการณ์

หลังจากตามแม่เข้าสวนมาหลายวัน วันนี้แม่สอนให้พอเพียง
ช่วยผสมพันธุ์ให้พืชทอง โดยใช้พู่กันจิ้มเอาเรณูจากเกสรเพศผู้
ของดอกพืชทองดอกหนึ่ง แล้วนำไปป้ายลงที่ยอดเกสรเพศเมีย
ของดอกพืชทองอีกดอก แม่บอกว่า “อีกไม่นานดอกที่เราเอา
เรณูมาป้ายให้ก็จะเจริญเติบโตเป็นผล แล้วเราก็นำเมล็ดไป
ปลูกต่อได้

สถานการณ์

พืชก็มีพ่อและแม่เหมือนกับมนุษย์และสัตว์นะ” พ่อเพียงฟังแล้วก็สงสัยว่าจะรู้ได้อย่างไรว่าพืชต้นไหนเป็นพ่อ ต้นไหนเป็นแม่ของพืช แม่ตอบว่า “ดอกที่เป็นเจ้าของเรณูก็เป็นพ่อ ดอกที่เกสรเพศเมียได้รับการผสมจนกลายเป็นผลก็เป็นแม่ ซึ่งบางครั้งพืชต้นเดียวก็เป็นทั้งพ่อและแม่ได้ ถ้าเกสรเพศผู้และเพศเมียของดอกในต้นนั้นผสมกันเอง”

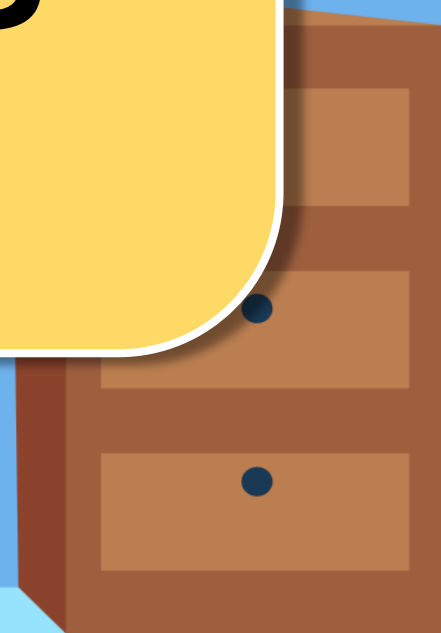
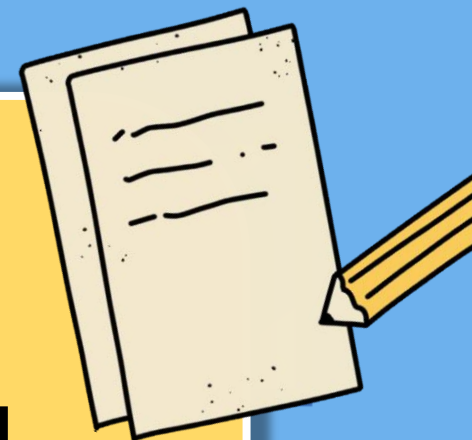

สถานการณ์

พอเพียงเข้าใจแล้ว และยังเห็นว่าในสวนก็มีแมลง
หลายชนิดที่ช่วยผสมพันธุ์ให้กับพืชด้วย และรู้สึก
ตื่นเต้นเฝ้ารอคอยผลพักทองที่ตัวเองช่วยผสมเกสร
และอยากรู้ว่าถ้านำเมล็ดไปปลูกต้นลูกจะมีลักษณะ
อย่างไร

ร่วมกันอภิปราย

จากสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องอะไร

การสืบพันธุ์ของพืช

1.1 การสืบพันธุ์ของพืชเกิดได้อย่างไร

.....

.....

เกิดจากการผสมกันของเกสรเพศผู้

และเกสรเพศเมียของพืช

.....

.....

.....

.....

1.2 การกำหนดต้นพ่อและต้นแม่ของพืช กำหนด ได้อย่างไร

กำหนดต้นพ่อของพืชจากต้นที่เป็นที่มา

ของเกสรเพศผู้

กำหนดต้นแม่ของพืชจากต้นที่เป็นที่มา

ของเกสรเพศเมีย

2. การสังเกตและการจัดกลุ่มพืชต้นลูกกับพืชต้นพ่อแม่ และต้นแม่ที่น่าจะเป็นครอบครัวเดียวกัน

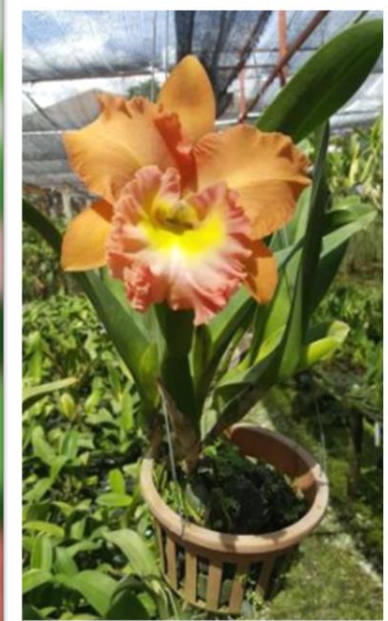
บัตรภาพพืชต้นลูก

ต้นลูกต้นที่ 1

ต้นลูกต้นที่ 2

ต้นลูกต้นที่ 3

ต้นลูกต้นที่ 4

บัตรภาพพืชต้นพอ

ต้นพอต้นที่ 1

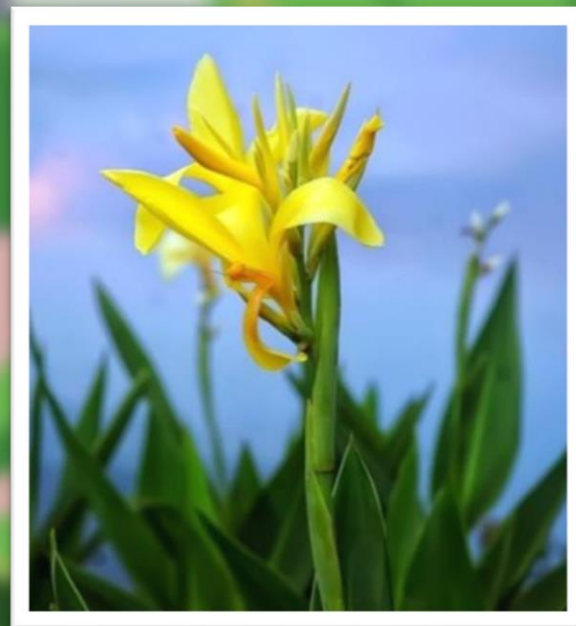
ต้นพอต้นที่ 2

ต้นพอต้นที่ 3

ต้นพอต้นที่ 4

บัตรภาพพืชต้นแม่

ต้นแม่ต้นที่ 1

ต้นแม่ต้นที่ 3

ต้นแม่ต้นที่ 4

ต้นแม่ต้นที่ 2

ใบงาน

เรื่อง ลักษณะทางพันธุกรรมของพืช

หน้าที่ 55-58

ครอบครัวที่ ๑

ครอบครัวของพืชต้นลูกคนที่ ๑ กับต้นพ่อต้นที่.....และต้นแม่ต้นที่.....

ลักษณะของส่วนต่าง ๆ ของพืชต้นลูก	ลักษณะของพืชต้นลูกเมื่อเปรียบเทียบกับต้นพ่อและต้นแม่		
	เหมือนกับต้นพ่อ	เหมือนกับต้นแม่	แตกต่างจากทั้งต้นพ่อและต้นแม่
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐

เหตุผลที่จัดให้พืชทั้ง ๓ ต้นนี้ อยู่ในครอบครัวเดียวกัน.....

.....
.....
.....

เริ่มคำ และทำเครื่องหมาย ✓
ใน ตามผลการสังเกต

ครอบครัวที่ ๒

ครอบครัวของพืชต้นลูกคนที่ ๒ กับต้นพ่อต้นที่.....และต้นแม่ต้นที่.....

ลักษณะของส่วนต่าง ๆ ของพืชต้นลูก	ลักษณะของพืชต้นลูกเมื่อเปรียบเทียบกับต้นพ่อและต้นแม่		
	เหมือนกับต้นพ่อ	เหมือนกับต้นแม่	แตกต่างจากทั้งต้นพ่อและต้นแม่
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐

เหตุผลที่จัดให้พืชทั้ง ๓ ต้นนี้ อยู่ในครอบครัวเดียวกัน.....

.....
.....
.....

เริ่มคำ และทำเครื่องหมาย ✓
ใน ตามผลการสังเกต

ครอบครัวที่ ๓

ครอบครัวของพืชต้นลูกคนที่ ๓ กับต้นพ่อต้นที่.....และต้นแม่ต้นที่.....

ลักษณะของส่วนต่าง ๆ ของพืชต้นลูก	ลักษณะของพืชต้นลูกเมื่อเปรียบเทียบกับต้นพ่อและต้นแม่		
	เหมือนกับต้นพ่อ	เหมือนกับต้นแม่	แตกต่างจากทั้งต้นพ่อและต้นแม่
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐

เหตุผลที่จัดให้พืชทั้ง ๓ ต้นนี้ อยู่ในครอบครัวเดียวกัน.....

.....
.....
.....

เริ่มคำ และทำเครื่องหมาย ✓
ใน ตามผลการสังเกต

ครอบครัวที่ ๔

ครอบครัวของพืชต้นลูกคนที่ ๔ กับต้นพ่อต้นที่.....และต้นแม่ต้นที่.....

ลักษณะของส่วนต่าง ๆ ของพืชต้นลูก	ลักษณะของพืชต้นลูกเมื่อเปรียบเทียบกับต้นพ่อและต้นแม่		
	เหมือนกับต้นพ่อ	เหมือนกับต้นแม่	แตกต่างจากทั้งต้นพ่อและต้นแม่
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐
.....	☐	☐	☐

เหตุผลที่จัดให้พืชทั้ง ๓ ต้นนี้ อยู่ในครอบครัวเดียวกัน.....

.....
.....
.....

เริ่มคำ และทำเครื่องหมาย ✓
ใน ตามผลการสังเกต

ครอบครัวที่ 1

ครอบครัวของพืชต้นลูกต้นที่ 1 กับต้นพ่อต้นที่.....
และต้นแม่ต้นที่.....

ลักษณะของส่วนต่าง ๆ ของพืชต้นลูก	ลักษณะของพืชต้นลูกเมื่อเปรียบเทียบกับต้นพ่อและต้นแม่		
	เหมือนกับ ต้นพ่อ	เหมือนกับ ต้นแม่	แตกต่างจากทั้งต้นพ่อและ ต้นแม่
....	☐	☐	☐
....	☐	☐	☐
....	☐	☐	☐
....	☐	☐	☐
....	☐	☐	☐

เติมคำและทำเครื่องหมาย ✓
ใน ตามผลการสังเกต

เหตุผลที่จัดให้พืชทั้ง 3 ต้นนี้ อยู่ในครอบครัวเดียวกัน

.....

.....

.....

.....

ครอบครัวที่ 2

ครอบครัวของพืชต้นลูกต้นที่ 2 กับต้นพ่อต้นที่.....
และต้นแม่ต้นที่.....

ครอบครัวที่ 3

ครอบครัวของพืชต้นลูกต้นที่ 3 กับต้นพ่อต้นที่.....
และต้นแม่ต้นที่.....

ครอบครัวที่ 4

ครอบครัวของพืชต้นลูกต้นที่ 4 กับต้นพ่อต้นที่.....
และต้นแม่ต้นที่.....

ลักษณะของส่วนต่าง ๆ ของพืชต้นลูก	ลักษณะของพืชต้นลูกเมื่อเปรียบเทียบกับต้นพ่อและต้นแม่		
	เหมือนกับ ต้นพ่อ	เหมือนกับ ต้นแม่	แตกต่างจากทั้งต้นพ่อและ ต้นแม่
....	☐	☐	☐
....	☐	☐	☐
....	☐	☐	☐
....	☐	☐	☐
....	☐	☐	☐

เติมคำและทำเครื่องหมาย ✓
ใน ตามผลการสังเกต

เหตุผลที่จัดให้พืชทั้ง 3 ต้นนี้ อยู่ในครอบครัวเดียวกัน

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมปลายทางในวันนี้

คำชี้แจงในการทำกิจกรรมนักเรียน

- ให้แต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่สังเกตบัตรภาพพืชต้นลูก พืชต้นพ่อ และพืชต้นแม่ และจัดกลุ่มพืชต้นลูกกับพืชต้นพ่อและต้นแม่ที่น่าจะเป็นครอบครัวเดียวกัน โดยระบุลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันของพืชต้นลูกกับพืชต้นพ่อและต้นแม่ พร้อมให้เหตุผลในการจัดกลุ่ม บันทึกผล

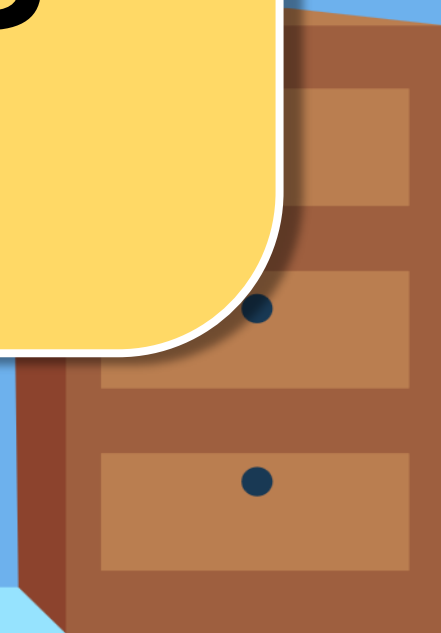
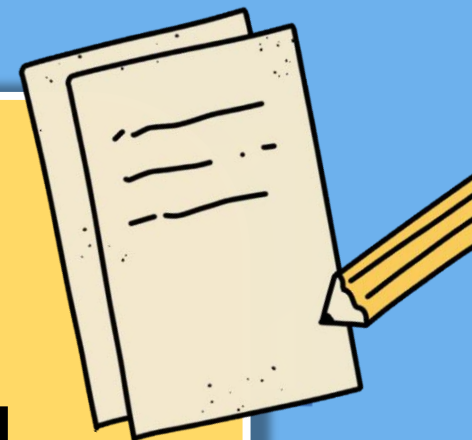
กิจกรรมปลายทางในวันนี้

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทางการทำกิจกรรม

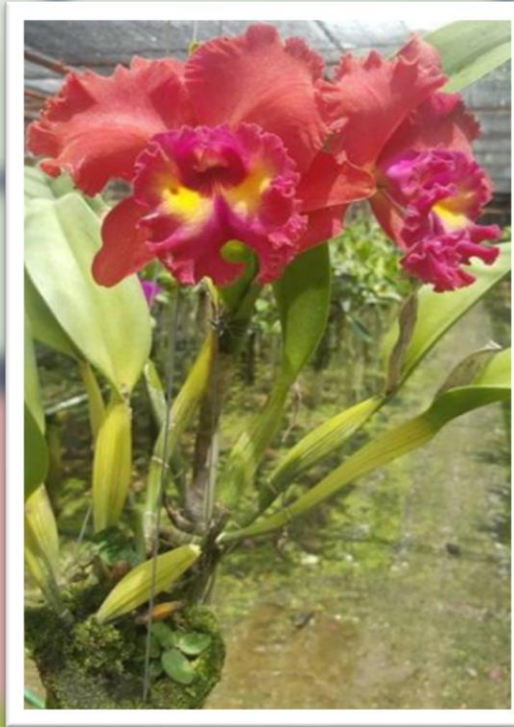
- ครูสังเกตการทำงานร่วมกันของนักเรียนและให้ความช่วยเหลือแนะนำหรือตอบข้อสงสัยเมื่อนักเรียนซักถามในการสังเกตบรรยากาศ

ร่วมกันอภิปราย

นักเรียนมีวิธีการในจัดกลุ่มพืชต้นลูกกับต้นพ่อแม่อย่างไร

สิ่งที่ฉันได้ทำ

กาเครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับที่ฉันทำได้ตามระดับความสามารถของตนเอง และสิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น

สิ่งที่ฉันได้ทำ	ระดับที่ฉันทำได้			สิ่งที่ฉันตั้งใจจะทำให้ดีขึ้น
	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	
๑. ร่วมกันกำหนดหน้าที่ ยอมรับบทบาทหน้าที่ และช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มในการรวบรวมข้อมูล				☐
๒. ตัดสินใจเลือกคำตอบ และประเมินความเหมาะสมของคำตอบเกี่ยวกับลักษณะทางพันธุกรรมของพืช				☐
๓. พุดโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามโดยใช้เหตุผลประกอบ				☐
๔. แสดงความคิดเห็นโดยใช้เหตุผลจากข้อมูลที่รวบรวมได้				☐
๕. เลือกและนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาแปลความหมายและสร้างคำอธิบายเกี่ยวกับลักษณะทางพันธุกรรมที่มีการถ่ายทอดจากพ่อแม่สู่ลูกของพืช				☐

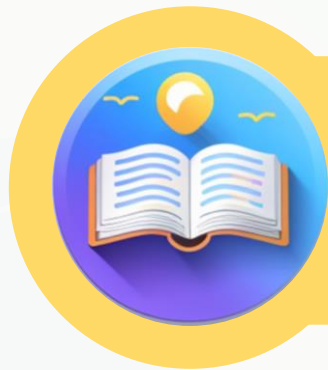
ให้นักเรียนทำ
แบบประเมินตนเอง
หน้า 62

สรุปบทเรียน

พืชมีการสืบพันธุ์ โดยเรณูจากเกสรเพศผู้ผสมกับ
เกสรเพศเมีย เมล็ดที่ได้จากการสืบพันธุ์
จะงอกเป็นต้นลูก ซึ่งเมื่อสังเกตจะพบว่าลักษณะ
ของพืชต้นลูกมีความสัมพันธ์กับลักษณะ
ของพืชต้นพ่อและต้นแม่

สรุปบทเรียน

โดยอาจมีบางส่วนเหมือนทั้งต้นพ่อและต้นแม่
เหมือนต้นพ่อหรือต้นแม่ หรือแตกต่างกันจากต้นพ่อ
และต้นแม่ แต่เป็นลักษณะที่ผสมกัน
ของต้นพ่อและต้นแม่

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

ลักษณะทางพันธุกรรมของพืช

มีอะไรบ้าง (2)

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงาน

เรื่อง ลักษณะทางพันธุกรรมของพืช

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th